

29 СІЧНЯ 1918 РОКУ

**ПАМ'ЯТАЄМО
ПОДВИГ
ГЕРОЇВ
КРУТ!**

**Виставка – дайджест
«Символ нескорених – Крути»
(до Дня пам'яті Героїв Крут)**

Щороку, 29 січня Україна вшановує День пам'яті Героїв Крут. Для українського народу цей день став символом героїзму та самопожертви молодого покоління в боротьбі за незалежність.

У кінці грудня 1917-го уряд радянської Росії розпочав відкриту агресію проти Української Народної Республіки. Більшовиків дратувало проголошення Україною самостійності, тож Москва створила у Харкові окремий «український червоний уряд», який і оголосив війну незалежній частині держави. Тоді станцію Бахмач на Чернігівщині – важливий залізничний вузол на кордоні УНР і Росії – охороняв загін Першої української військової школи ім. Б. Хмельницького. На початку 1918 року до них надійшло підкріплення з Києва – 1-ша сотня Куреня студентів Січових Стрільців. Це були студенти Українського народного університету, Київського університету Святого Володимира (нині ім. Т. Шевченка), гімназисти старших класів. Вони зайняли оборону біля станції Крути – між Ніжином і Бахмачем, за 130 км від Києва.

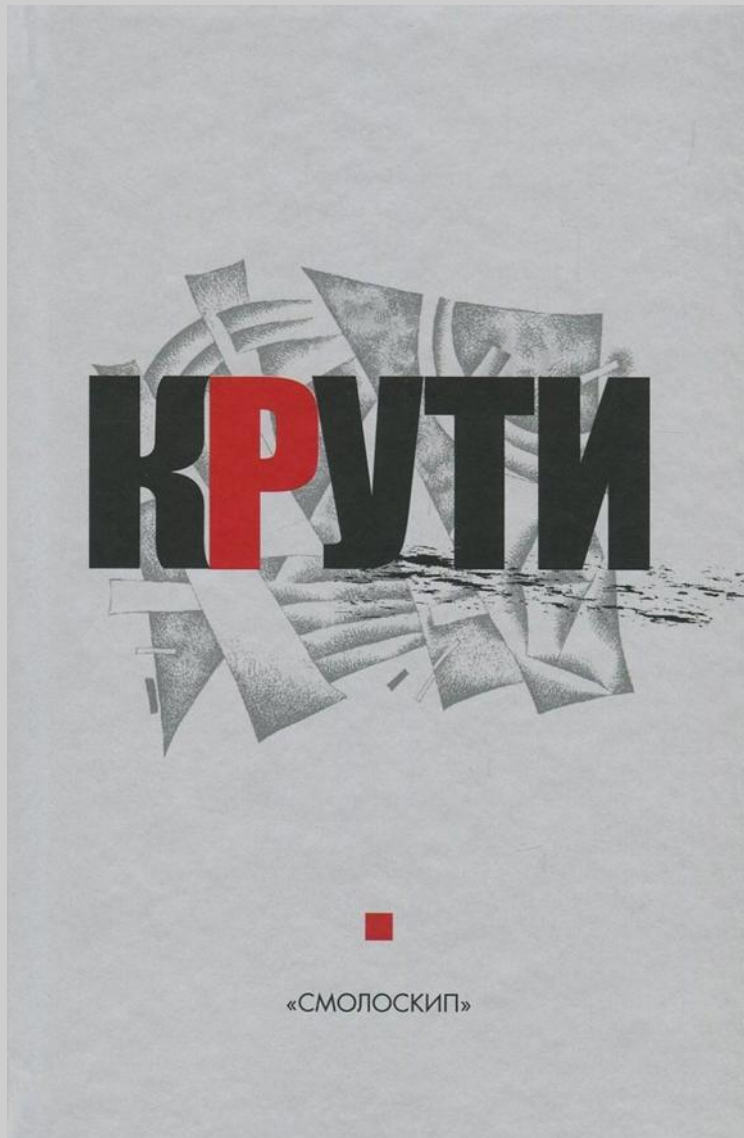
Вранці 29 січня 1918 року розпочався наступ більшовиків на станцію Крути. За різними даними їх було від 4 до 6–7 тисяч. З українського боку в бою під Крутами брали участь 300 – 600 бійців. Бій тривав кілька годин: були відбиті декілька атак, бойові втрати більшовиків склали до 300 убитих.

Аби уникнути оточення, українським військам віддали наказ відійти. Тоді, відступаючи, частина студентської сотні потрапила в оточення. Взвод у сутінках втратив орієнтир і вийшов на станцію Крути, яку вже зайняли червоноармійці. Близько 30 юнаків взяли у полон, катували, а потім стратили.

Бій під Крутами – трагічна і важлива подія в історії нашої країни, яка має вагомим історичним значенням, бо затримавши більшовиків на декілька днів, дозволив урядові УНР вперше за понад 15 років добитися міжнародного визнання України на переговорах у Бресті.

Історія повторюється – сьогодні ми продовжуємо тримати оборону від російської навали. Наші захисники, як і тоді під Крутами та в інших історичних битвах, відстоюють незалежність та соборність України, борються з російським агресором за українську державність, фактично за наше з вами теперішнє і майбутнє. Шануємо наших воїнів–захисників, пам'ятаємо полеглих у цій битві за свободу України, віримо у нашу перемогу!

Слава Героям!!!

Крути : збірка у пам'ять героїв Крут / упор. О. Зінкевич, Н. Зінкевич. – Київ : Смолоскип, 2008. – 422 с.

До збірки «Крути», виданої «Смолоскипом» до 90-річчя бою, увійшли найрізноманітніші матеріали. Це й історичні матеріали та статті, в яких розкривається хід та причини трагедії, і художні твори, але насамперед – публіцистика різних часів. Найцінніша частина книги – спогади нечисленних учасників бою, яким вдалося вижити.

Брати Капранови Українська і Кримська народні Республіки, Українська Держава 1917–1918 рр. // Мальована історія Незалежності України / Брати Капранови. – Київ : Гамазин. 2022. – С. 56–57.

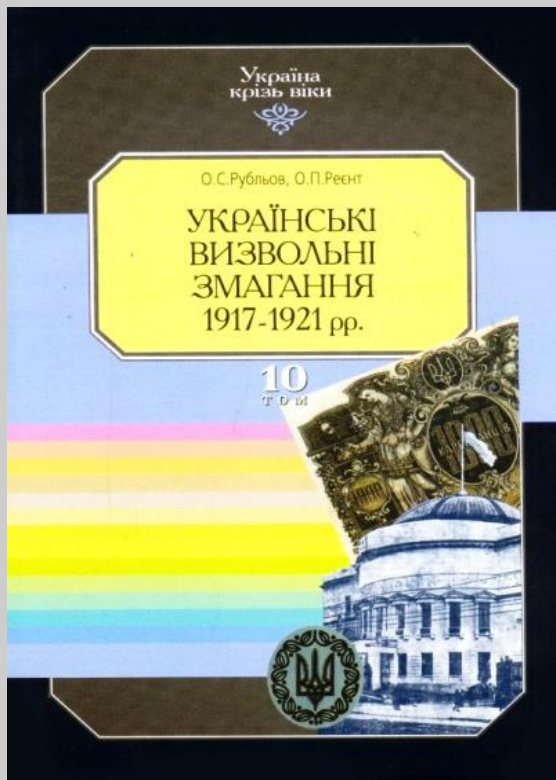
«...Марячи ідеями пацифізму і автономії, керівники УНР ще у 1917 році зупинили рух зі створення національних збройних сил, який ініціював Микола Міхновський. Тому Київ захищали лише залишки регулярного війська та добровольці–студенти, які затримали більшовиків у бою під станцією Крути».

Ковальчук М. Бій під Крутами 30 січня 1918 р. / М. Ковальчук // «Братня» навала. Війни Росії проти України XII–XXI ст. / В. Брехуненко, В. Ковальчук, М. Ковальчук, В. Корнієнко. - Київ : 2016. – С. 131–133.

«...під час відступу безвісті зникла чота зі складу студентської сотні.

Заблукавши у темряві, січовики вийшли до залізничної станції в той час, коли її вже зайняли московські червоногвардійці. Так ця група студентів і гімназистів потрапила до полону. Наступного дня їх було розстріляно. Перед стратою учень 2-ї Української гімназії, 19-річний уроженець Галичини Григорій Піпський, заспівав гімн «Ще не вмерла Україна», який підхопили й інші полонені. Результати розкопок, здійснених невдовзі на місці розстрілу, засвідчили, що було страчено 28 героїв».

Реєнт О. П. Українсько–
російський конфлікт /
О. П. Реєнт // Україна крізь
віки, Т. 10. : Українські
визвольні змагання 1917-
1921 рр. / О. С. Рубльов,
О. П. Реєнт. – Київ : ВД
«Альтернативи», 1999. –
С. 68–73.

«...Радянські війська, розпочавши загальний наступ 25 грудня, захопили Катеринослав, а на початку січня 1918 р. – Олександрівськ, Полтаву, Чернігів та інші міста. Дійшло до того, що на захист української справи стала учнівська й студентська молодь. Близько 300 юнаків під Крутами вступили в нерівний бій із переважаючими силами російських військ. Багато з них заплатили життям за нерозпорядливість і недалекоглядність українських політиків».

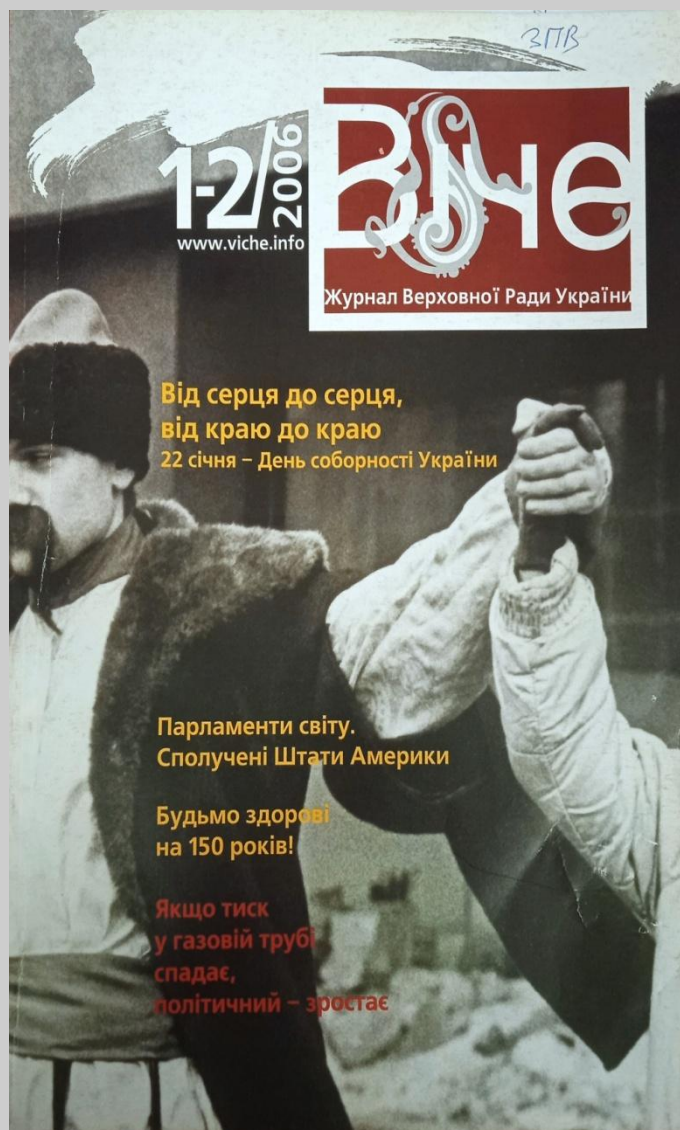

**Шушківський А. І. Крути /
А. І. Шушківський // Енциклопедія сучасної
України, Т. 15 : Кот-Куз / Інститут
енциклопедичних досліджень НАН України. –
Київ, 2014. – С. 569–570.**

Бойко О. Д. Бій під Крутами: історія вивчення / О. Д. Бойко // Український історичний журнал. – 2008. – № 2. – С. 43–54.

У статті йдеться про відтворення в історичній літературі й публіцистиці події, котра набула в історії України символічного значення. Простежено, як і чому навколо неї утворилося багато неправдивих свідчень і трактувань. Подано сучасну оцінку бою під Крутами в контексті Української революції (1917–1921 рр.).

Бушанський В. Крути: бій проти «духовного закріпачення» / В. Бушанський // Віче. – 2006. – № 1/2. – С. 3.

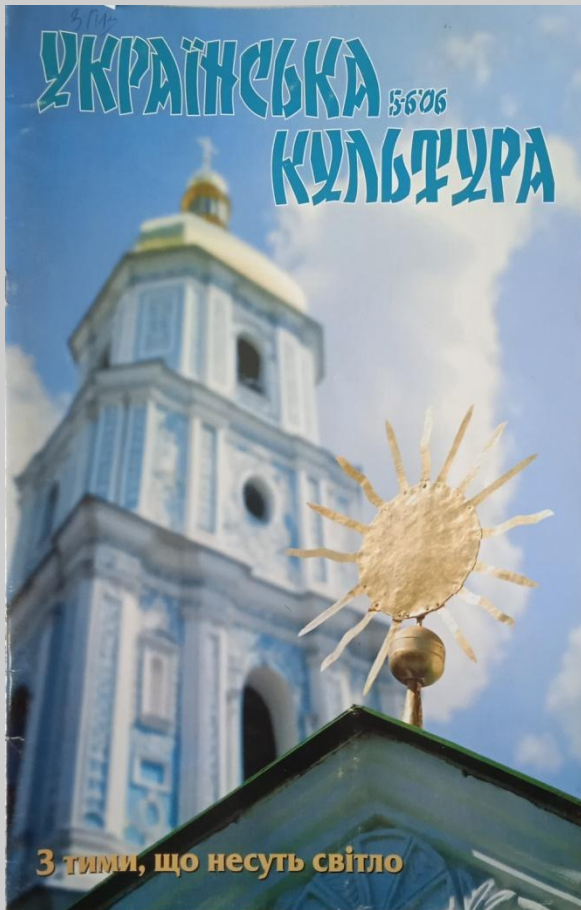
«...За кілька тижнів після бою під Крутами Михайло Грушевський писав: «Недаремно пролилася кров тисяч українських інтелігентів та молоді, коли вона принесла духовне визволення від найтяжчого і найшкідливішого московського ярма: добровільно прийнятого духовного закріпачення!»

Могильницька Г. «Понад Крутами – вічність у сурми сурмить!»: до Дня пам'яті героїв Крут / Г. Могильницька // Дивослово. – 2008. – № 1. – С. 25–27.

Степанченко О. «Ми не схилили сонячне знамено...»: героям Крут присвячується / Олена Степанченко // Дивослово. – 2013. – № 1. – С. 26–28.

Лопушинський І. «Віддали життя герої за нашу свободу»: [до 80-річчя трагедії під Крутами] / І. Лопушинський // Дивослово. – 1997. – № 12. – С. 36 – 39.

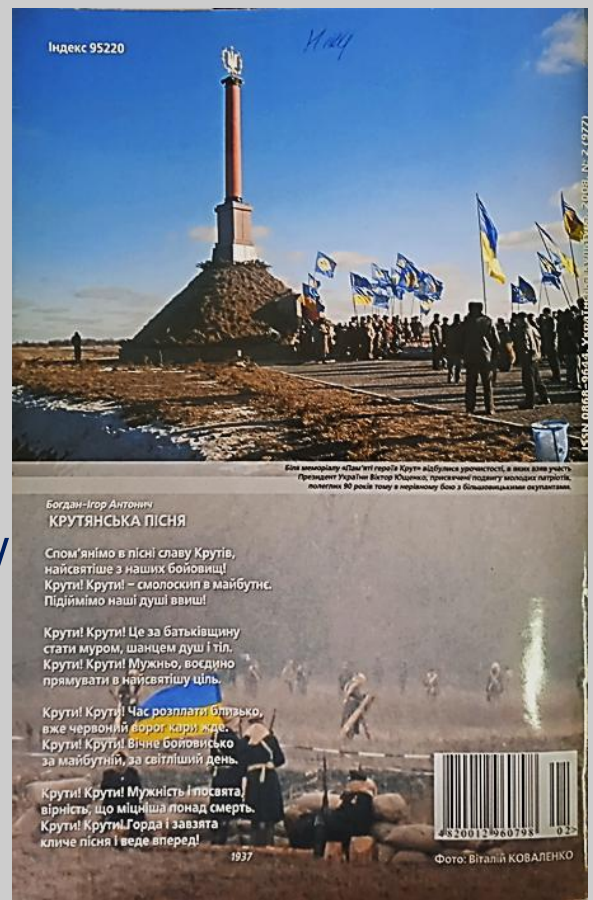

Яремчук А. Немеркнучі Крути / А. Яремчук // Українська культура. – 2006. – № 5/6. – С. 24–25.

Міщенко, І. Безневинно покарані: бувальщина про героїв Крут / І. Міщенко // Українська культура. – 2006. – № 9. – С. 3.

Мельник, О. На Аскольдовій могилі. / О. Мельник // Українська культура. – 2007. – №2. – С. 32–33.

Антонич Б.-І. Крутянська пісня / Б.-І. Антонич // Українська культура. – 2008. – № 2. – С. 50 [обкл.].

Київські студенти стали першими українськими «кіборгами»

Зв'язок поколінь. Далекого 1918 року поблизу станції Крути на Чернігівщині вони врятували УНР, довівши своєю звитягою більшовицькій орді Муравйова, що то є український дух і прагнення до волі. Вони боролися тоді, щоб ми перемогли нині

2

31 СІЧНЯ 2008 РОКУ, № 19 — погії та коментарі 5

На Аскольдовій могилі поховали їх...

Дев'ять років в боротьбі за волю України билися під Крутами або вояки української армії, або «кіборги».

150 свічок зарпалили на честь героїв

У Солом'янці біля пам'ятника Герою Шевченку відбувся поминальний захід з участю 300 студентів — героїв Крут. Церемонію провів перший заступник УНЧ Київо-Львівського патріархату ієромонах Миколай і представник Української греко-католицької церкви отець Микола **Подоляк** «Укрінформ».

Учасники запалили 150 свічок, що були висаджені у формі щита України. Трагічній сторінці в історії становлення незалежної України була присвячена театралізована танцювальна композиція арт-студії ДПТ «Солом'янка».

Організували захід пам'яті героїв Крут активісти місцевої відділення громадської організації «Батьківщина на волю» та «Молодіжний союз «Наша Україна»».

Уклін захисникам Крут

У Дніпровку відбувся мітинг національно патріотичної організації, присвячений 90-річчю подвигу студентів і вояків Києва на невідомій захисничій

Станції Крут. Тоді 300 українських вояків прийняли перший бій з більшовицькими окупантами, які під настанову на столицю нашої держави, щоб повалити її Крут загинули в бою або були вбиті розстріляні.

На мітингу виступили начальник управління внутрішньої політики обласдержадміністрації Михайло Сивач, керівник товариства «Прогрес» Марія Овчинник, представники громадської

Микола ЛІСОВЕНКО, «Урадовий кур'єр»

ФОТО

Київські студенти стали першими українськими «кіборгами» // Урядовий кур'єр. – 2019. – 30 січня (№ 19). – С. 2.

Бородюк Н. Бій під Крутами не завершився : [до 100-ліття пам'яті героїв Крут] / Наталя Бородюк // Урядовий кур'єр. – 2018. – 27 січня (№ 19). – С. 1, 5.

Яворський І. Їхній перший бій. Останній бій : [до 100-ліття пам'яті героїв Крут] / Ігор Яворський // Урядовий кур'єр. – 2018. – 27 січня (№ 19). – С. 3.

Кривава ціна помилок політиків : 100 років бою під Крутами / підгот. Віктор Шпак // Урядовий кур'єр. – 2018. – 27 січня (№ 19). – С. 6.

Тютюнник Є. Крути - це символ любові до Вітчизни : [про легендарний бій під Крутами] / Є. Тютюнник // Урядовий кур'єр. – 2014. – 29 січня. – С. 1,4.

Тютюнник Є. На Аскольдовій могилі поховали їх... : [до 95-тої річниці бою під Крутами] / Є. Тютюнник // Урядовий кур'єр. - 2013. - № 18. – С. 4.

Сергійчук В. Крути як відродження українознавства // Урядовий кур'єр. - 2010. - № 17. – С. 8.

Леонтович О. Це вогненне слово – Крути / О. Леонтович // Урядовий кур'єр. – 2003. – 29 січня. – С.14.